

OSZTATLAN TÖRTÉNELEM TANÁR SZAK

SZAKMAI ZÁRÓSZIGORLAT

TÉTELSOR

A zárószigorlaton minden hallgató két tételt húz: egyet az ókor, középkor és koraújkor (I.) tételek közül, egyet pedig az újkor és modernkor (II.) tételek közül.

I. ókor, középkor és koraújkor (magyar és egyetemes történelem)

1. Az ókori Kelet nagy birodalmai: az Egyiptomi Újbirodalom, az Újasszír Birodalom, az Óperzsa Birodalom bemutatása.
2. A görög polis. Az athéni demokrácia kialakulása és intézményei. A spártai és athéni állam összehasonlítása. Nagy Sándor és a hellénizmus.
3. A római köztársaság, a principátus, és dominátus összehasonlítása. A Római Birodalom bukásának ismertetése.
4. Gazdaság és társadalom az ókorban: demográfia, mezőgazdaság, kereskedelem, pénz.
5. Ókori vallások: közel-keleti, görög és római hitvilág, a zsidó nép vallási és történeti hagyományai, a kereszténység kialakulása és államvallássá válása.
6. A népvándorlás. Az antik civilizáció felbomlása. A Bizánci Birodalom, a Frank Birodalom, és a Német-római Birodalom létrejötte.
7. Az uradalom és a mezőgazdasági technika. A középkori város és a céhes ipar. A középkori Európa nagy gazdasági rendszerei (Mediterráneum, Hanza)
8. A középkori társadalom. Hűbériség és jobbágyság. A rendiség kialakulása. A rendi állam kialakulása és működése Angliában és Franciaországban. A közép- és kelet-európai régió államai.
9. A középkori egyház. A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői. A legfontosabb szerzetesrendek. A középkor kultúrája. A román és gótikus építészet; a reneszánsz kultúra. Művelődés és írásbeliség a középkorban.
10. Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai. Az Oszmán Birodalom kialakulása és főbb jellemzői.

11. A magyar nép története az államalapításig. A magyar nép eredete, vándorlása és a honfoglalás. A honfoglaló magyarság életmódja. A kalandozások kora.
12. Az államalapítás: Géza fejedelemsége és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. Az új rend megszilárdulása Szent László és Könyves Kálmán idején.
13. Társadalmi változások a 13. században. Az Aranybulla. A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején.
14. A középkori Magyar Királyság a 14. században I. Károly és I. (Nagy) Lajos idején. Az Aranybulla megújítása és az Anjou-kori társadalom.
15. Luxemburgi Zsigmond kora. Magyarország helye a korabeli Európában. I. Albert, I. Ulászló és V. László regnálása. Hunyadi János törökellenes harcai.
16. Hunyadi Mátyás reformjai és külpolitikája.
17. Társadalmi és gazdasági változások a 14-15. századi Magyarországon. A középkori magyar kultúra és művelődés emlékei.
18. A Jagelló-kor. Az ország bel- és külpolitikai helyzete Mohács előtt.
19. A kettős királyválasztás és az ország három részre szakadása. A várháborúk (1541-1568).
20. A három országrész (a Magyar Királyság, az Erdélyi Fejedelemség és a hódoltság) berendezkedése és kapcsolatai. A török kiűzése és a Rákóczi szabadságharc
21. Művelődés, egyházak, reformáció és katolikus megújulás Magyarországon. A hitújítás időszaka. A reformáció irányzatai. A katolikus megújulás. A barokk stílus jellemzői.
22. A földrajzi felfedezések és következményei. A 16-17. századi gyarmatosítás és a világgazdaság kialakulása.
23. Alkotmányosság és abszolutizmus a 17-18. században. Az alkotmányos monarchia jellemzői. A francia hegemonia XIV. Lajos korában. Az angol polgárháború, az alkotmányos és a parlamentáris monarchia kialakulása.
24. Az atlanti hatalmak (Hollandia és Anglia) felemelkedése. Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században: harmincéves háború, spanyol örökösödési háború, osztrák örökösödési háború, hétéves háború). A felvilágosult abszolutizmus.
25. Demográfiai és etnikai viszonyok a 10-17. századi Magyarországon.

II. újkor és modernkor (magyar és egyetemes történelem)

26. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc. A Magyar Királyság újjászervezése és helye a Habsburg Birodalomban. A magyar korona országainak köz- és államigazgatási viszonyai, a rendi intézmények.
27. Demográfiai és etnikai változások a 18. században. Mária Terézia és II. József reformjai. Társadalmi változások: a rendi társadalomból a polgári társadalom felé
28. A kultúra és művelődés változásai a 18–19. században. A nemzeti ébredési mozgalmak és a nemzetiségi kérdés jelentkezése.
29. A gazdaság átalakulása Magyarországon a 18–19. században. Magyarország helye a Habsburg Birodalom gazdasági rendszerében. A napóleoni háborúk hatása. A gazdasági élet új jelenségei a reformkorban.
30. A francia forradalom és a napóleoni háborúk. Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának alapkérdései. A nagyhatalmi együttműködés céljai és rendszere a bécsi kongresszus nyomán.
31. Az ipari forradalom és hatásai. Az ipari forradalmak legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés), néhány találmánya és a gyáripar kezdetei. Az ipari forradalmak társadalmi hatásai (demográfia, életmód, nők helyzete)
32. A 19. század eszméi és a nemzetállami törekvések Európában. A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői. A német és az olasz egység.
33. Gyarmatok és gyarmattartók a 19. század közepétől az első világháborúig. Az Amerikai Egyesült Államok polgárháborúja és nagyhatalommá válása. A szövetségi rendszerek kialakulása.
34. A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth reformprogramja. A nemzeti eszme a reformkorban. A rendi országgyűlés és a megerendszer működése.
35. Forradalom és szabadságharc. A forradalom és szabadságharc nemzetközi keretei. Az áprilisi törvények. A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei. Népek, nemzetiségek (pl.: németek, zsidók, szlávok) szerepe a forradalom és szabadságharc eseményeiben.
36. A kiegyezéshez vezető út. A kiegyezés tartalma és értékelése. A polgári állam kiépülése és politikai rendszere. A dualista rendszer válsága.
37. Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában. Gazdasági változások a dualizmus korában. A magyar polgárosodás társadalmi, gazdasági jellegzetességei, sajátosságai. Budapest világvárossá fejlődése.

38. Népek, nemzetiségek (pl.: zsidók, németek) szerepe a modernizációban. Etnikai viszonyok és a nemzetiségi kérdés a dualizmus korában. Társadalmi és életmódbeli változások a dualizmus korában.

39. Az első világháború és következményei. Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege). Az első világháborút lezáró békerendszer. A gyarmatok helyzete.

40. A két világháború közötti időszak politikai, gazdasági és társadalmi viszonyai Európában. A világgazdasági válság és a New Deal.

41. A fasizmus és a nemzetiszocializmus ideológiája. A náci Németország és olasz fasiszta állam létrejötte és berendezkedése. A bolsevik forradalom Oroszországban. A kommunista ideológia és a sztálini diktatúra a Szovjetunióban.

42. Nemzetközi kapcsolatok a két világháború között. A második világháború előzményei, főbb jellemzői, hadi és diplomáciai eseményei. A holokauszt.

43. Magyarország az első világháborúban, a Monarchia felbomlása, az őszirózsás forradalom és a tanácsköztársaság. A trianoni békediktátum és következményei.

44. A Horthy-korszak. Az ellenforradalmi rendszer kiépülése és konszolidációjának legfontosabb lépései. A politikai rendszer főbb jellemzői.

45. Társadalmi, gazdasági, ideológiai kérdések. Az antiszemitizmus megjelenési formái és a „zsidókérdés” Magyarországon. Társadalom és életmód Magyarországon a két világháború között. A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika.

46. A válság és hatása: a belpolitikai élet változásai az 1930-as években. A '30-as évek külpolitikája és a területi revízió lépései.

47. Magyarország a második világháborúban. Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel. A holokauszt Magyarországon.

48. A kétpólusú világ kialakulása. A hidegháborús szembenállás, keleti és a nyugati blokk főbb politikai, gazdasági, társadalmi jellemzői. Az ENSZ létrejötte, működése.

49. Nemzetközi konfliktusok a hidegháború idején (berlini válság, Korea, Kuba, Vietnam). A „harmadik világ”. A gyarmati rendszer felbomlása. A közel-keleti helyzet összetevői, az izraeli állam.

50. A kétpólusú világrend megszűnése. A kétpólusú világrend megszűnése; a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése; Németország újraegyesítése. Az európai

integráció. Az Európai Unió alapelvei, intézményei és működése. Az európai integráció főbb állomásai (bővülés és mélyülés).

51. A kommunista diktatúra kiépítése és a Rákosi-korszak. Az egypárti diktatúra működése, a gazdasági élet és a mindennapok jellegzetességei a Rákosi-korban.

52. Az 1956-os forradalom és szabadságharc. Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei; a megtorlás. A magyar forradalom nemzetközi jelentősége és összefüggései.

53. A rendszer jellemzői a Kádár-korszakban, gazdaság és társadalom, életmód és mindennapok. A Kádár-rendszer válsága, a külpolitikai változások és az ellenzéki mozgalmak.

54. A rendszerváltozás és a piacgazdaságra való áttérés. A rendszerváltozás főbb eseményei. A piacgazdaságra való áttérés és következményei. A közjogi rendszer átalakítása (1990-2011).

55. Demográfiai folyamatok és a határon túli magyarság. A határon túli magyarság a 20. században. Demográfiai változások Magyarországon 1945-től.

Pécs, 2016. december 8.